

Č. j.: MPSV-2023/110949

Žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – výklad zákona č. 65/2022 Sb. a zákona č. 66/2022 Sb.

Dotaz ze dne 23. 5. 2023

dne 23. 5. 2023 byla Ministerstvu práce a sociálních věcí doručena Vaše žádost ve smyslu § 14 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), ve které požadujete odpověď na konkrétní dotazy, které se týkají k výkladu zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace a zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace:

1. *Bude cizinec, který požádá o humanitární dávku a bezplatné ubytování před posouzením, zda je tento cizinec osobou se zdravotním postižením dle § 6d zákona č. 66/2022 Sb., **oprávněn identifikovat sám sebe jako osobu „invalidní“** (vyplněním příslušného pole žádosti), aby byl evidován MPSV jako osoba zranitelná (aby MPSV mělo informaci o zranitelnosti osoby předem) pro účely přiznání humanitární dávky a bezplatného ubytování po 1. 7. 2023? Prosím o odpověď pouze pro případy, kdy cizinec nemá přiznanou invaliditu a nejde ani o osoby těhotné nebo pečující.*

2. *Jakým jiným způsobem **může cizinec** (který je zdravotně postižený, ale nemá přiznanou invaliditu) **informovat MPSV** o skutečnosti, že je zranitelnou osobou a má proto nárok na humanitární dávky a bezplatné ubytování již od 1. 7. 2023 (t.j. před posouzením, zda je cizinec osobou se zdravotním postižením podle § 6d zákona č. 66/2022 Sb.)?*

3. *Jakým způsobem je možné u cizinců, kteří jsou osobami zranitelnými z důvodu zdravotního postižení (a nebyla jim přiznána invalidita), požádat o humanitární dávku a bezplatné ubytování po 1. 7. 2023, pokud ještě nemají rozhodnutí v posouzení, zda je tento cizinec osobou se zdravotním postižením dle § 6d zákona 66/2023 Sb., jelikož o posouzení nebylo možné požádat v předstihu?*

4. *Bude v případě podání žádosti o posouzení, zda je tento cizinec osobou se zdravotním postižením podle § 6d zákona 66/2022 Sb. po 1. 7. 2023, až do vydání rozhodnutí (tudíž ještě v průběhu tohoto posuzování), **možné žádat o humanitární dávku a předběžné bezplatné ubytování**? Pokud by následně došlo k negativnímu závěru, že cizinec není osobou se zdravotním postižením, bude cizinec povinen zpětně humanitární dávku vrátit a uhradit náklady ubytování?*

5. *Pokud výše načrtnutý postup nebude možný, bude cizinec, který je zdravotně postižený (příčemž mu není zatím přiznána invalidita), moci požádat o předběžné posouzení zranitelnosti (v průběhu května a června 2023), aby byl od 1. 7. 2023 oprávněn na poskytnutí humanitární dávky a bezplatného ubytování? Jakým způsobem?*

6. Pokud žádný z výše načrtnutých postupů nebude možný, jakým způsobem plánuje MPSV řešit situaci žadatelů v rámci přechodného období (od 1. 7. 2023 do doby výsledku posouzení), a neexistenci jejich nároku na humanitární dávku a vzniknutý rozpor s čl. 13 Směrnice Rady 2001/55/ES?

Předně je třeba upozornit, že podle § 3 odst. 3 zákona, se *informací pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.* Dle § 2 odst. 4 zákona se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.

S ohledem na výše uvedené odpovědi na Vaše dotazy vyjadřují názor, případně se jedná vytvoření nové informace. Nad rámec povinností plynoucích ze zákona Vám níže poskytneme vyjádření věcně příslušného odboru MPSV:

ad 1) MPSV již údaje o zranitelných osobách sbírá od května 2023 v rámci žádosti o humanitární dávku a tyto údaje předává pro účely bezplatného nouzového ubytování. V současné době se tyto údaje sbírají na základě čestného prohlášení. V budoucnu se bude požadovat v rámci žádosti o humanitární dávku nahrání potvrzení, které budou deklarovat, že osoba je osobou zranitelnou. V současné době se diskutuje o možnostech řešení, kdy cizincům s dočasnou ochranou skončila platnost jejich potvrzení ohledně invalidity nebo zdravotního postižení v době válečného konfliktu. Diskuse ještě není ukončena.

ad 2) Pokud osoba nemá žádný doklad o tom, že je zranitelnou osobou, nelze ji za zranitelnou osobu považovat. Nicméně jak bylo uvedeno v úvodu, příznak zranitelnosti nemusí mít vliv na nárok na humanitární dávku, tu budou moci pobírat od 1. 7. 2023 i osoby, které zranitelné nejsou.

ad 3) Pokud Vámi uvedené osoby nemají žádný doklad o invaliditě z Ukrajiny a nejsou ani držitelem průkazu osvědčujícího zdravotní postižení, který byl vydán na Ukrajině, nebudou uznány za osoby zranitelné. Od července budou moci požádat Okresní správu sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) o posouzení zdravotního stavu (předmětnou žádost budou moci podat prostřednictvím elektronického formuláře, který bude dostupný na ePortálu České správy sociálního zabezpečení). V tomto případě, pokud OSSZ uzná osobu za osobu zdravotně postiženou, bude jí zranitelnost uznána od měsíce, kdy OSSZ elektronicky Úřadu práce ČR tuto skutečnost sdělí. Postup je obdobný jako u ostatních nepojistných sociálních dávek.

ad 4) O humanitární dávku může osoba žádat, i když není zranitelnou osobou. A jak je uvedeno několikrát výše, nárok na humanitární dávku vzniká i osobám, které zranitelné nejsou. Co se týká poskytování nouzového ubytování, tato problematika spadá do kompetence Ministerstva vnitra.

ad 5) a ad 6) viz předchozí odpovědi.

S pozdravem